

סוגיה יג: פרשות שאין מתרגמים אותן בציבור

*

רקע

סוגייתנו עוסקת בפרשות שונות שאין מתרגמים אותן.

מקורות

- א. כה.-כה: "מתני' מעשה ראובן... ינוחו לו ברכות על ראשו"
 ב. רי"ף טז.-טז: באלפס, "מעשה ראובן נקרא ולא מתרגם... אלא אם כן הוא אביו או רבו"
 ר"ן ד"ה מעשה, גמ', תוספתא
 רמב"ם הל' תפילה פי"ב הי"ב

הסבר הסוגיה

"מעשה ראובן נקרא ולא מתרגם... מעשה עגל הראשון נקרא ומתרגם והשני נקרא ולא מתרגם ברכת כהנים מעשה דוד ואמנון נקראין ולא מתרגמין". [משנה כה.]

המשנה מונה שלש פרשות בתורה שנקראות ואינן מתרגמות: מעשה ראובן, חלקו השני של מעשה העגל וברכת כהנים. המשנה גם מונה פרשה אחת בנביא, מעשה דוד ואמנון [=הפסוקים מפרשת אמנון ותמר שאמנון נקרא אמנון בן דוד], שרש"י [ד"ה ויש לא נקריין ולא מתרגמין] גורס שאינה נקראת והרמב"ם [הל' תפילה פי"ב הי"ב] גורס שנקראת ואינה מתרגמת.

פרשות התורה אינן יכולות שלא להקרא, שהרי משה רבינו ועזרא הסופר תקנו לקרוא את כל התורה בציבור, אבל אין דין לקרוא את כל פרשות הנבואה, ולכן אין מניעה שלא לקרוא פרשה מסויימת. הרמב"ם סובר שאין לעשות צנזורה למקרא, ולכן אין פרשה שאין קוראים אותה בציבור, יש פרשות שאין מתרגמים אותם, כדי למנוע מאנשים שאינם ראויים לחשוב מחשבות גנות על גדולי האומה. רש"י סובר שלא ראוי לקרוא בציבור פרשה שעולה ממנה גנותו של דוד.

סיכום

סוגייתנו הלכה פסוקה, אבל השו"ע אינו מצטטה, כיוון שהוא כתב [סי' קמה] שכיום אין נוהגים לתרגם.